

Minister Klimatu i Środowiska

Paulina Hennig-Kloska

Warszawa, 28-04-2025

Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej Ministra Klimatu i Środowiska za rok 2024

Dział I

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanych przeze mnie działach administracji rządowej

energia, klimat i środowisko

Część A

- ☐ w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B

- ☒ w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C

- ☐ nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:

- ☒ monitoringu realizacji celów i zadań,
- ☒ samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych,
- ☒ procesu zarządzania ryzykiem,
- ☒ audytu wewnętrznego,
- ☒ kontroli wewnętrznych,
- ☒ kontroli zewnętrznych,
- ☒ innych źródeł informacji: oświadczeń o stanie kontroli zarządczej członków Kierownictwa Ministerstwa, kierowników jednostek podległych lub nadzorowanych oraz dyrektorów komórek organizacyjnych Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

Paulina Hennig-Kloska
Minister Klimatu i Środowiska
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Dział II

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

1.1. Opóźnienia w tworzeniu aktów prawnych oraz naruszenia prawa Unii Europejskiej

W 2024 roku udało się nadrobić istotną część opóźnień w tworzeniu aktów prawnych oraz naruszeń prawa Unii Europejskiej, które powstały w latach ubiegłych. Mimo to, nadal istnieją naruszenia prawa UE stwierdzone wyrokami TSUE albo objęte procedurą naruszeniową Komisji Europejskiej.

1.2. Niedobory środków trwałych stwierdzone w ramach inwentaryzacji przeprowadzonej w Ministerstwie Klimatu i Środowiska za 2023 r.

W 2024 roku stwierdzono, że w latach ubiegłych miało miejsce niedopełnienie obowiązków w zakresie nadzoru nad zarządzaniem mieniem Skarbu Państwa i ewidencjonowaniem majątku Ministerstwa Klimatu i Środowiska, wynikających z art. 25 ust. 4 pkt 1 lit. a oraz lit. e ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej. W efekcie doprowadzono do szkody w majątku Skarbu Państwa o wartości 2.811.897,45 zł. W 2024 r. zgłoszono naruszenie prawa w prokuraturze.

1.3. Opóźnienia w przygotowaniu projektu aktualizacji Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK)

W 2024 roku zintensyfikowano prace nad przygotowaniem projektu aktualizacji Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Przeprowadzono dodatkowe, konieczne uzgodnienia w szczególności z: Komitetem Ekonomicznym Rady Ministrów, Zespołem do spraw Programowania Prac Rządu, Ministerstwem Przemysłu i Ministerstwem Finansów. Dokument został poddany konsultacjom publicznym, zostało zgłoszonych ponad 3600 uwag, co spowodowało konieczność przesunięcia terminu realizacji na 2025 rok.

1.4. Nieprawidłowości w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska (dalej: GIOŚ)

W GIOŚ nadal występowały zaległości w obszarze postępowań administracyjnych z lat 2021–2024.

1.5. Nieprawidłowości w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (dalej: PGL LP)

W związku z prowadzonym audytem finansowo-prawnym w Lasach Państwowych oraz kontrolami przeprowadzonymi przez organy zewnętrzne w 2024 roku ujawniono nieprawidłowości dotyczące wydatkowania środków z Funduszu Leśnego w latach 2015–2023, obejmujące m.in.: naruszenia obowiązujących zasad zatrudniania w Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, dowolność

w postępowaniu przy zlecaniu realizacji usług, brak weryfikacji celowości prowadzenia kampanii medialnych, a także nierzetelną analizę wniosków dotyczących budowy, przebudowy lub remontów infrastruktury drogowej realizowanych w ramach wsparcia udzielanego administracji publicznej przez Lasy Państwowe.

1.6. Nieprawidłowości w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW)

W ramach kontroli i nadzoru nad NFOŚiGW w 2024 roku stwierdzono, że w latach ubiegłych występowały liczne nieprawidłowości przy realizacji programów priorytetowych, w szczególności programu priorytetowego „Czyste Powietrze”. Kontrole potwierdziły istnienie nieprawidłowości w części umów o dofinansowanie. Podjęto decyzję o czasowym wstrzymaniu realizacji programu, do czasu wprowadzenia odpowiednich modyfikacji. Zmiany miały usprawnić wdrażanie programu oraz zminimalizować możliwości nadużyć. Dodatkowo brak płynności finansowej spowodowany wstrzymaniem przekazywania środków na realizację programu w 2023 roku przez NFOŚiGW do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, spowodował powstanie opóźnień w dokonywaniu płatności na rzecz beneficjentów.

1.7. Problemy w komunikacji wewnętrznej

W wyniku przeprowadzonej samooceny kontroli zarządczej oraz badania „Jakim pracodawcą jest MKiŚ?” stwierdzono problemy w komunikacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi. Podobne problemy występują również w jednostkach podległych lub nadzorowanych m.in. w GIOŚ oraz Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

2.1. Opóźnienia w tworzeniu aktów prawnych oraz naruszenia prawa Unii Europejskiej

W celu przyspieszenia tworzenia aktów prawnych i usuwania naruszeń prawa Unii Europejskiej podjęte zostaną działania poprawiające jakość przygotowywanych dokumentów w MKiŚ. Zostanie wzmocniony monitoring poszczególnych etapów prac legislacyjnych, planowane jest również wzmocnienie wykwalifikowanej kadry urzędniczej.

2.2. Niedobory środków trwałych stwierdzone w ramach inwentaryzacji przeprowadzonej w Ministerstwie Klimatu i Środowiska za 2023 r.

Przez cały 2024 rok sukcesywnie porządkowano wszelkie sprawy majątkowe. Obecnie, w celu zakończenia procesu porządkowania zarządzania składnikami majątku MKiŚ, prowadzona jest doraźna inwentaryzacja składników majątku.

Wyniki tej inwentaryzacji będą kluczowe dla ew. podejmowania kolejnych działań naprawczych.

2.3. Opóźnienia w przygotowaniu projektu aktualizacji Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030

Opracowanie aktualizacji KPEiK jest w fazie końcowej. Działania usprawniające, które zostaną podjęte, to w szczególności rozszerzenie współpracy z innymi resortami, celem usprawnienia procesu uzgodnień i terminowej realizacji poszczególnych zadań.

2.4. Nieprawidłowości w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska

Wzmocniony zostanie nadzór nad Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska, w szczególności monitorowana będzie realizacja planu naprawczego dot. likwidacji zaległości.

2.5. Nieprawidłowości w PGL Lasy Państwowe

Kontynuowane będą działania w zakresie współpracy i wzmocnienia nadzoru nad PGL Lasy Państwowe, ze szczególnym uwzględnieniem monitorowania wydatkowania środków z Funduszu Leśnego.

2.6. Nieprawidłowości w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Planowane są dalsze działania, aby upewnić się, że NFOŚiGW prawidłowo rozlicza i certyfikuje wydatki z funduszy FEnIKS na program „Czyste Powietrze”, aby zmniejszyć możliwość wystąpienia ryzyka błędów. Działania będą polegać na monitorowaniu programu i rekomendacjach dla NFOŚiGW dotyczących kontroli beneficjentów i grantobiorców. Dodatkowo rozpoczęto proces szacowania liczby i wartości już rozliczonych grantów, gdzie istnieje ryzyko nadużyć i błędów ze strony nieuczciwych wykonawców i pełnomocników odbiorców wsparcia.

2.7. Problemy w komunikacji wewnętrznej

Od początku 2024 roku są organizowane cykliczne spotkania członków kierownictwa resortu z dyrektorami w celu poprawy komunikacji między komórkami organizacyjnymi. Dyrektorzy zostali zobowiązani do organizacji cyklicznych spotkań z naczelnikami oraz pracownikami, a naczelnicy do organizacji cyklicznych spotkań wydziałowych. Planowane jest zwiększone wykorzystanie zaktualizowanego Intranetu jako narzędzia skutecznej komunikacji wewnętrznej.

Dział III

Działania, które zostały podjęte w ubiegłym roku w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

1. *Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:*

1.1. Opóźnienia w tworzeniu aktów prawnych oraz naruszenia prawa Unii Europejskiej

W 2024 roku kontynuowano monitoring poszczególnych etapów prac legislacyjnych, w tym cotygodniową aktualizację stanu tych prac. Na posiedzeniach Kierownictwa Ministrom przekazywano cotygodniowo aktualną tabelę ze stanem prac legislacyjnych nad poszczególnymi projektami aktów prawnych. Efektem działań podjętych w ubiegłym roku było przygotowanie m.in. 12 ustaw, 4 rozporządzeń Rady Ministrów, 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów, 56 rozporządzeń Ministra Klimatu i Środowiska, 54 obwieszczeń Ministra Klimatu i Środowiska i 1 obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów.

1.2. Nieprawidłowości w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska

Spośród 15 zaleceń pokontrolnych skierowanych z MKiŚ do GIOŚ - 14 zaleceń zostało wdrożonych, natomiast 1 zalecenie (dokonanie wyceny posiadanych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, których wartość początkowa ujęta w księdze inwentarzowej wynosi „0”) jest w trakcie realizacji.

W zakresie zastrzeżenia dot. występowania znacznych zaległości w obszarze postępowań administracyjnych realizowano plan naprawczy, w wyniku którego zlikwidowano zaległości w prowadzonych sprawach z lat 2017–2020. Jednakże nadal występują zaległości spraw z lat 2021–2024.

1.3. Nieprawidłowości w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe

W 2024 roku został zainicjowany proces wzmocnionego nadzoru nad Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe, w tym nad projektami rozwojowymi Lasów Państwowych. W szczególności, przeprowadzona została weryfikacja zasadności realizacji projektów oraz monitorowanie ich zaawansowania. Wytypowano projekty podwyższonego ryzyka. Odbyły się spotkania dotyczące projektów Las Energii i Leśne Gospodarstwa Węgłowe.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska złożyło do Prokuratury Regionalnej w Warszawie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w okresie od 7 lipca 2022 r. do 31 stycznia 2023 r. przez ówczesnego Dyrektora Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych oraz Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, którzy działając na szkodę interesu publicznego, nadużyli udzielonych uprawnień i nie dopełnili obowiązków poprzez nieprawidłową realizację konkursu „Drewno jest z lasu”, czym wyrządzono szkodę majątkową w wielkich rozmiarach w majątku Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w wysokości 1 867 800 zł. Ponadto, jednostki organizacyjne Lasów Państwowych złożyły 60 zawiadomień o możliwości popełnienia przestępstwa.

1.4. Nieprawidłowości w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

W 2024 roku wzmocniono nadzór Ministra nad NFOŚiGW poprzez przekazanie części kompetencji komórce właściwiej merytorycznie. Wprowadzano również zmiany do Programu „Czyste Powietrze” mające na celu m.in. ochronę beneficjentów, uszczelnienie programu oraz uproszczenie i przyspieszenie obsługi wniosków i wypłat.

W zakresie zapewnienia środków na dalsze finansowanie programu, podjęto działania zmierzające do ujęcia tego programu wśród programów finansowanych z Funduszu Modernizacyjnego oraz w ramach Społecznego Funduszu Klimatycznego.

1.5. Problemy w komunikacji wewnętrznej

W 2024 roku podejmowane były działania mające na celu poprawę komunikacji wewnętrznej poprzez uruchomienie nowego Intranetu na narzędziu Joomla. Dla użytkowników narzędzia przygotowano serię komunikatów: jak korzystać z intranetu „Przybliżamy intranet”. Wydarzenia, informacje oraz akcje edukacyjne promowano za pomocą wszystkich dostępnych narzędzi: Intranet, mailing, newsletter oraz monitory TV i wygaszacze na komputerach. Według ankiety „Jakim pracodawcą jest MKiŚ” 73% Pracowników dobrze i bardzo dobrze oceniło komunikację wewnętrzną w MKiŚ w obszarze intranetu, mailingu oraz kampanii na wyświetlaczach. Natomiast komunikację między Departamentami/Biurami pozytywnie oceniło 36% badanych. W badaniu „Samoocena kontroli zarządczej za 2024 rok”, 27% Dyrektorów i 29% Pracowników uznało, że ich zdaniem komórki organizacyjne Ministerstwa dobrze komunikowały się ze sobą.

W 2024 roku GDOŚ kontynuowała działania ukierunkowane na doskonalenie komunikacji wewnętrznej w ramach szkoleń oraz przy wykorzystaniu systemu intranet. Usprawniło to przekazywanie komunikatów wewnątrz o jednolitej treści do wszystkich pracowników, realizowano cykle komunikacyjne dla pracowników i kadry kierowniczej. Ponadto GDOŚ zakończyła kluczowy etap projektu dot. modernizacji i integracji baz oraz systemów teleinformatycznych zarządzanych przez GDOŚ. Przyczyni się to do usprawnienia wymiany i przyspieszenia pozyskiwania informacji przez pracowników zajmujących się zadaniami merytorycznymi urzędu (wpływ pośredni na poprawę komunikacji).

W 2024 roku GIOŚ podejmował działania mające na celu poprawę komunikacji wewnętrznej, w tym m.in. poprzez zwiększone wykorzystanie intranetu i metod komunikowania się na odległość.